

75

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

★★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

* *

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
75

CONCURSUL NOSTRU — ETAPA A DOUA

EVRIKA

Orizontal

1. A avut de spus un cuvînt greu în termochimie. 3. Astronom din secolul al XVII-lea. 7. Masiv ale cărui regiuni învecinate s-au scufundat. 8. Au apărut în perioada siluriană. 9. Le găsiți la orice ursuz. 10. Pieris brassicae. 12. Afabili. 13. Literă grecească cu mare popularitate în fizică. 14. Greoi. 16. Juglans regia. 18. Prefix. 19. Populație întîlnită de Columb la debarcarea în lumea nouă. 20. Personaj mitologic. 23. Bătut. 25. Abreviație în botanică. 27. Îmbrăcăminte. 28. Pronume. 29. Fructele lui Morus nigra. 31. Prepoziție. 32. Zeiță. 33. Le găsiți într-un canal din Timișoara. 35. Rezervat. 37. Interjecție. 39. Nume masculin. 40. Animal din pădurile indo-malaieze. 42. Capete de nas 43. Prefix. 44. Adverb. 46. A folosit pentru prima dată cuvîntul chimie în vocabularul său. 47. Planetă mică.

Vertical

1. Referitor la niște munți din țara noastră. 2. Stea din constelația Orion. 3. Grad. 4. Element simbolizat. 5. A spus despre Wöhler: Wöhler căuta un măgăruș și a descoperit un imperiu 6. Floare 7. A ajuns la concluzia că efectul prafului de pușcă se datorește producerii gazelor. 8. Vechi locuitor african. 9. „Savantul" din povești. 11. „Invenții". 15. Numele unei perioade din străvechea istorie a Chinei. 17. Cărbune decapitat. 19. Notă muzicală. 20. Chimist italian. 21. Adverb 22. Astronom egiptean. 24. Piatră semiprețioasă. 26. Dus. 30. Sclavi indieni 33. Scriitor umanist din secolul al XVI-lea. 34. A lucrat în domeniul poligrafici. 36. Mele în neogen. 38. Semifabricat. 40. Insectă mică (pl.) 41. Conjuncție latină. 45. Simbol.

POLUL INTANGIBIL

Rezumatul fasciculei 74

La redacția posturilor romîne de televiziune se prezintă tînărul meteorolog Ion Vîlsan, care pretinde că a descoperit un fenomen senzațional: un val de frig pornit de la Polul Sud s-a abătut asupra împrejurimilor polului austral. El cere ca un telereporter să plece la fața locului prilejuind astfel posturilor romîne de televiziune un remarcabil succes în concertul televizor mondial.

Telereporterul Andrei Bujor pleacă cu avoracheta „Meteor" spre Montevideo (America de Sud). În drum face cunoștință cu profesorul Saratoga — vînător de animale, revenit din taigaua siberiană — și cu Igor Savciov, inginer-agronom din Verhoiansk. De asemenea mai cunoaște pe Pepitta, fiica profesorului Saratoga. Dar avoracheta este greșit teleghidată și, în loc să ajungă la Montevideo, aterizează forțat într-un loc necunoscut: o oază de vegetație luxuriantă în mijlocul unui deșert de gheață și zăpadă. În timpul nopții un tigru răpește pe profesorul Saratoga. Din vîrful unui copac, se deslușește în zare un grup de așezări omenești. O echipă — în care a intrat și telereporterul romîn — pornește într-acolo.

(Continuare din numărul trecut)

— Totuși ar fi putut să apară pînă acum măcar un suflet de om, se arătă don Rodrig nemulțumit, pășind primul în verandă și apoi în casă.

Nimeriră într-o încăpere mobilată cu cîteva scaune. Piedestale cu flori minunate atîrnau în ghirlande bogate de-a lungul pereților. Pe zidul din fund, un ecran de televiziune. Cum intrară, ecranul se lumină, și o voce îi pofti să ia loc. Apoi apăru pe ecran figura unui... miner, cu... clasica sa cască prevăzută cu un proiector de lumină deasupra cozorocului.

— Fiți bine veniți la noi! Știam că pînă la urmă veți nimeri și singuri aici. Pentru că nu ne-am îndurat să pierdem nici o clipă de muncă, n-am putut să vă ieșim înainte, așa cum, de fapt, ar fi trebuit s-o facem.

Imi dați voie să mă prezint: Gheară de pumă. Acesta-i numele meu adevărat, din moşi-strămoşi, însă toată lumea îmi zice Machiavel. Cu ce vă pot servi, dragi oaspeți?

Cel de față schimbară citeva priviri, apoi don Rodrig se hotări:

— In primul rind am vrea să știm unde ne aflăm?

Figura de pe ecran zimbi:

— In viitoarea capitală a lumii.

Don Rodrig zimbi ingăduitor:

— Așa ne-am inchipuit și noi! Ne pare bine că nu ne-am înșelat. Totuși avem o mică nesiguranță privind latitudinea și longitudinea acestui loc. Nu vreți să ne-o risipiți?

— Cine știe prea multe moare prea devreme! zeflemisi figura televizată.

Don Rodrig, temperament vulcanic, începu să-și piardă răbdarea, de aceea discuția o preluă negutătorul de ceai indian:

— Apreciem iscusitele dv. vorbe de duh, dar tovarășii noștri de drum care ne-au trimis încoace nu înțeleg de glumă în situații delicate ca acestea. V-am ruga să ne permiteți a lansa un apel prin instalația dv. de radio — căci a noastră s-a stricat — spre a indica celor ce fără îndoială ne caută poziția noastră exactă.

— Guvernatorul nu permite folosirea acestor instalații pentru... convorbiri particulare! rinji figura cu mustață neagră de pe ecran.

— Mai termină cu „machiavelicurile“ astea, domnule Machiavel! izbucni don Rodrig.

— V-ați enervat? făcu cinic figura. Atunci să vă mai spun ceva, fiindcă, vorba aceea, o nenorocire nu vine niciodată singură; din acest moment vă declar prizonierii guvernatorului. Stai liniștit pe scaun, domnule negru! Nu te uita că ușa este deschisă; n-ai unde fugi! E drept că străzile sint pustii fiindcă toți locuitorii sint la lucru, în mină, și n-are cine te opri, dar te vei opri singur. Știi unde? La bariera de gheață și zăpadă, amice! hohoti Gheară de pumă.

— Am nimerit într-un ospiciu de nebuni, șopti Martin Stevenson la urechea lui Andrei Bujor. Să plecăm cit mai repede de aici!

— Vă anunț, amicii mei, că guvernatorul mă imputernicește să vă fac o propunere mărinimoasă: ar putea să vă taie nasurile, urechile, să vă scalpeze, să vă castreze, in sfirșit să-și facă orice chef cu dv. Nu degeaba zice proverbul: la război, ca la război. El vă lasă viața, vă dă aceste locuințe confortabile, vă dă mincare excelentă, dar vă cere numai un lucru: să munciți doi ani in minele noastre de uraniu. Atit. Nimic mai mult. Peste doi ani veți fi liberi să vă intoarceți fiecare la domiciliile voastre.

Don Rodrig se sculă de pe scaun:

— E o farsă de prost gust! Vei da socoteală de ea la timpul potrivit, domnule... Labă de hienă sau cum îți mai zice.

Pe fața celui de pe ecran trecu o umbră. Dar numai o clipă, pe urmă își reveni.

— Știu că nu-i ușor să te deprinzi cu ideea de a munci doi ani în fundul pămintului, dar n-am ce face. Guvernatorul are nevoie de brațe de lucru, de aceea vă face această ofertă. De altfel n-aveți de ales decit intre viață și moarte; de jur împrejurul acestei insule de verdeață se intinde un deșert de mii de kilometri

de gheață și zăpadă. Niciodată, chiar de vă veți încumeta, nu veți trece teferi peste acest pustiu al inghețului. Pînă la prima așezare omenească aveți mii de mile marine... Doar o trombă să vă soarbă de aici și să vă depună iar intre al dumneavoastră!

— De ce ne pierdem vremea? Hai să plecăm! Nu vezi că n-o scoatem la capăt cu nebunul? sări don Rodrig de pe scaun și porni spre ieșire.

Ceilalți se ridicară și ei. Intr-adevăr, discuția nu mai avea rost. Trebuiau să dea peste alți oameni mai de înțeles.

— La revedere, amicii și prizonierii mei! Să știți că data viitoare cind o să veniți ca să acceptați de bună voie condițiile mele și o să vreți să vorbiți cu mine, nu vă mai permit să mă numiți altfel decit colonelul Machiavel!

Cei cinci ieșiră pe stradă, buimaci, ca după un vis urit. Incercară să intre in prima casă, dar cum puseră mina pe clanța ușii zidurile deveniră opace, de un alb-lăptos, iar soneria de la intrare zbîrnii violent. Un difuzor începu să repete mecanic: „Nu atingeți, pericol de electrocutare; nu atingeți, pericol...".

Cind se potoli vacarmul, canadianul duse miinile la gură și începu să strige în mijlocul străzii:

— Helo! Boys... Heloooo!

Louis Osterwald mărturisi convins:

— Să fi avut trompeta cu mine, ii sculam eu și din morți pe ăștia.

— Ce palme îmi vine să-i trag domnului Labă de giscă ăla... Uf! scrîșni don Rodrig.

— Cred că dacă nu putem comunica cu nimeni, cel mai bun lucru e să ne întoarcem și să raportăm căpitanului, propuse indianul.

Drumul înapoi fu monoton. Discutară ce discutară despre cele întimplate, dar nimeni nu fu în stare să dea nici o explicație acceptabilă; toți erau însă de părere c-au dat peste un dement sau un... cabotin, dar substratul lucrurilor nu-l pricepea nimeni.

— Spunea — dac-ați fost atenți — că era informat de venirea noastră și ne aștepta. De unde știa asta? întrebă canadianul.

— Vorbea de un „guvernator" care ar avea asupra noastră dreptul de viață și moarte — exact ca pe vremea guvernatorilor romani. Ați observat? remarcă don Rodrig Duarez. In ce colț de lume mai există azi asta?

— De ce oare n-a vrut să ne comunice coordonatele sau măcar numele acestei regiuni? puse la rîndul lui și Rajipur o întrebare.

Dar toate întrebările rămaseră fără un răspuns mulțumitor.

După un timp se plictisiră să le mai pună cu voce tare și fiecare și le continuă încă o vreme in gind. Cele citeva ore de marș neîntrerupt nu intirziară să-și facă efectul asupra unor oameni neantrenați ca ei. Deveniră morocănoși.

— Blestemată țară! mormăi negrul enervat, din cauză că o crenguță il lovise in trecere peste ochi.

Iar don Rodrig, ceva mai incolo, săgetă cu „raza ucigătoare" un biet cuc:

— Du-te naibii, nu ne mai cobi, pasăre nesuferită! blestemă el punindu-și arma inapoi in buzunarul de la piept, la un loc cu stiloul, cu care se și confunda de altfel la prima vedere.

În sfîrşit zăriră silueta masivă a avorachetei. Grăbiră pasul şi începură să strige şi să fluiere.

Comandantul le alergă înainte:

— Bine că v-aţi întors! le strînse el miinile. Prin ce grijă am trecut! Nu vi s-a întîmplat nimic?

Cei cinci ridicară din umeri.

— În sfîrşit... Mare scofală n-am făcut... Am avut ghinion, asta-i...

— Nu v-au atacat cumva?

— Cine?

— Indienii! gemu cineva din apropiere.

Abia atunci observară că ceva mai încolo zăcea pe o buturugă, ţinîndu-se cu miinile de cap, însuşi secundul aeronavei.

Comandantul le explică:

— Grupul secundului plecat în căutarea profesorului Saratoga a fost atacat de pieile roşii, de indieni. Numai secundul a scăpat. Ceilalţi au fost luaţi prizonieri. Ne temeam să nu vă fi întîlnit şi pe voi în pădure.

— Dar grupul care a plecat la zăpadă? întrebă Andrei Bujor.

— S-a întors teafăr!

— Şi zăpada?

— Există! Zăpadă adevărată, de cea mai... autentică şi originală fabricaţie! aduse Madeleine Marquand, profesoara de geografie, o căldare de cauciuc din care răsturnă pe iarbă la picioarele lor un bulgăre de zăpadă îngheţată.

— Am cîştigat prinsoarea, părinte? întrebă Martin Stevenson cu aer satisfăcut pe preotul catolic.

— Asta-i o minune! se închină preotul cucernic.

Apoi povestiră la rîndu-le prin ce au trecut. Toată lumea i-a ascultat cu cea mai mare atenţie. Chiar şi bătrîna doamnă care leşinase de repetate ori veni cu un scăunel pliant de fier, ascultînd numai ochi şi urechi. În schimb Pepitta Saratoga, într-o stare de completă apatie, pe un şezlong la marginea poienii, scria ceva pe un carneţel, întoarsă cu spatele la adunare.

— În concluzie, reluă comandantul, să vă spun şi eu o veste proastă: mecanicii nu găsesc cauza defecţiunii motoarelor. Să facem un bilanţ scurt, după 24 de ore de la aşa-zisa noastră aterizare forţată: *profesorul Saratoga a fost atacat de fiare sălbatice*, cinci oameni „răpiţi" de... pieile roşii, un orăşel ocupat de un dement. Singurul rezultat pozitiv e că am descoperit cu această ocazie un fenomen senzaţional: clima tropicală la un loc cu cea polară.

Bătrîna doamnă clătină dezolată din cap, îşi luă scăunelul şi se pregăti să părăsească grupul. Dar brusc scoase un ţipăt — unul dintre cunoscutele ţipete isterice — şi căzu mototol în iarbă.

Cînd îşi veni în fire, şopti întinzînd degetul spre marginea pădurii:

— Colo... indienii... au răpit-o...

Şi leşină iar.

Într-adevăr, şezlongul nu mai era acolo. Îl găsiră răsturnat ceva mai departe în desiş. Probabil că bătrîna văzuse cum pieile roşii o ridicaseră pe sus, prin surprindere, pe fata profesorului şi

de aceea țipase. Dar leșinul ei dăduse un avans considerabil răpitorilor, cărora li se pierduse din această cauză urma.

Martin Stevenson găsi o filă din carnețelul pe care Pepita scria în momentul cînd a fost răpită. Foaia era puțin ruptă la o margine și călcată în picioare, dar se mai putea citi, și el o parcurse cu glas tare:

„... deci distruge scrisoarea ce am avut naivitatea să ți-o încredințez. E singura favoare ce ți-o mai cer."

Bineînțeles nimeni dintre cei de față nu știa cui erau adresate aceste rînduri, de aceea roșeața din obrajii lui Andrei Bujor trecu neobservată.

Martin Stevenson aruncă ghemotocul de hîrtie înapoi în iarbă, socotindu-l un banal crîmpei din corespondența amoroasă a frumoasei argentiniene.

Mai tîrziu, după ce se asigură că nu-l vede nimeni, Andrei Bujor ridică fila, o privi lung, gînditor și oftă înciudat: „Ce chip ticălos trebuie să am în fața acestei fete!" — murmură el vîrînd ghemotocul în buzunar și intrînd în avorachetă, căci începuse să se lase amurgul și comandantul hotărîse, față de cele întîmplate, ca nimeni să nu mai părăsească bordul aeronavei.

Nici santinele nu mai fură postate în poiană. Veghea se făcea înăuntrul „Meteorului".

Ca și în noaptea precedentă, amurgul nu fu urmat de întuneric, ci direct de „zori de ziuă". Era încă una din ciudățeniile oazei. Dar acum lumea se obișnuise cu ele și nimeni nu mai era intrigat ca în primele momente.

*
* *

Trecură cîteva zile.

Pasagerii terminaseră ultimele resturi de mîncare de prin geamantane. La bufetul aeronavei nu se mai găsea nici un strop de băutură și nici o fărîmă de sanviș. Chiar și borcanele de muștar se goliră. Canadienii și don Rodrig Duarez porniră de cîteva ori la vînătoare, dar, în afară de cîteva ghighirițe și niște papagali numai piele și oase, nu reușiră să împuște nimic, pentru că vînat nu prea se găsea în pădure, iar comandantul le interzisese să treacă de marginile poienii spre a nu fi atacați de indieni.

De fapt profesoara de geografie, bazîndu-se pe descrierea secundului, spusese la început că avuseseră de-a face cu patagonezi. Dar tot ea recunoscu apoi că rasa acestora dispăruse de aproape o jumătate de secol.

Tuturora le părea rău că se grăbiseră să dea drumul animalelor și înghițeau în sec la gîndul fripturilor de elan pe care le-ar fi putut mînca dacă ar fi fost mai prevăzători.

Moralul unora dintre pasageri scăzuse mult, ceea ce enerva pe unii ca don Rodrig Duarez sau pe cei trei canadieni, ce nu puteau să-și închipuie cum există pe lume ființe atît de puțin dîrze, care să se descurajeze la primele lovituri ale soartei.

Ceea ce-i scotea mai ales din sărite era faptul că unii începură chiar să șoptească pe la colțuri — și numărul lor creștea teribil de repede —, spunînd că s-au săturat de această așteptare, care nu duce la nici un rezultat.

— Pînă la urmă, argumentau aceștia, ori ne predăm indieni-

lor, patagonezilor sau ce-or fi el, ca să ne puie la stîlpul de tortură, ori ne prezentăm guvernatorului să ne dea de lucru şi de mîncare.

Foarte puţini, din ce în ce mai puţini, erau aceia care nu admiteau nici una dintre soluţii, susţinînd o a treia. după el singura onorabilă: să încerce să ajungă iar în lumea din care plecaseră; dar această soluţie cerea luptă şi curaj, calităţi cu care chiar la sfîrşitul secolului al XX-lea nu era dotată întreaga omenire.

— Intîi ar trebui să dăm roată acestei... insule de vegetaţie spre a vedea dacă nu cumva ne-a minţit Labă de guzgan ăla. Iar dacă nu găsim nici o ieşire prin bariera de gheaţă, dacă într-adevăr ea înconjoară oaza aceasta, atunci să încercăm să străbatem deşertul de zăpadă, susţinu don Rodrig Duarez.

— Oare acum o sută sau două sute de ani, exploratorii Polului Nord şi al Polului Sud nu parcurgeau pe jos sau în sănii trase de cîini distanţe enorme de mii de mile prin pustiurile de gheaţă arctice sau antarctice? Dacă nu încerci, orice e imposibil. Tentativa noastră nu e supraomenească. Au mai făcut-o şi alţii şi au reuşit. Personal nu cred nici un cuvînt din povestea cu deşertul de gheaţă îndrugată de Laba de hienă..., dădea Louis Osterwald din umeri.

— E absolut fantastic, chiar ridicol. E ca şi cum ţi-ai imagina o oază în mijlocul Polului Nord. E o poveste bună pentru copii, şi încă pentru copii naivi, rîse unul din mecanicii de bord.

— Cred că sîntem în fundul unui gigantic crater vulcanic, cu marginile foarte înalte, pe ale cărui piscuri a căzut zăpadă abundentă. O avalanşă formidabilă a adus zăpadă pînă în fundul craterului, încercă comandantul o explicaţie.

— Cum se împacă prezenţa unor indieni cu obiceiuri sălbatice cu imediata vecinătate a unor instalaţii ultramoderne de televiziune şi radio? Eu de mult stau şi mă frămînt: nu cumva am dat peste ascunzătoarea unor piraţi ai aerului? încercă timid Martin Stevenson să-şi exprime gîndul.

De data asta *nimeni nu-l* mai învinui de *„romantism"*, iar fostul comandant murmură dus pe gînduri:

— Te pomeneşti că ei ne-au falsificat ghidajul!?

— In orice caz este o prostie să ne predăm de bunăvoie *pînă ce n-am epuizat toate încercările de salvare! încheie* Louis Osterwald.

Ajunse însă un moment cînd situaţia devenise insuportabilă. Marea majoritate convocă o adunare şi ceru comandantului să-şi *depună calitatea. Aleseră* un *nou comandant şi* hotărîră ca *a doua* zi să plece la „colonelul Machiavel" spre a discuta condiţiile capitulării.

— Sîntem prea puţini şi prea slabi ca să rezistăm, nu vedeţi? N-avem ce mînca. *Indigenii* ne *decimează.* Nu-i o ruşine să lucrezi. Peste cîteva săptămîni, cînd vom vedea ce-i cu „colonelul" ăsta, îl vom face noi să joace cum îl vom cînta.

Aşa se făcu că, în ziua de 20 noiembrie 1978, peste o sută de oameni, bărbaţi şi femei, plecară spre „reşedinţa guvernatorului".

Un grup restrîns de vreo *douăzeci de inşi* îi *priveau* compătimitor din urmă; erau cei care se încăpăţinaseră să rămînă pe loc. Printre ei se numărau: cei trei canadieni, don Rodrig Duarez, Chandra Rajipur, Louis Osterwald, Andrei Bujor, Madeleine Marquand, fostul comandant, doi mecanici şi alţii.

CAPITOLUL VI

Inapoi la Bucureşti

Ion Vilsan îşi făcuse un obicei. Cum trecea pragul casei, la prînz, întreba:

— Nici un telefon de la Pepitta, mamă?

— Nimic, băiatule, nimic!

In acea zi, el îşi vesti însă mama altfel:

— Miine plec la Buenos-Aires, m-am hotărît!

Dar tocmai atunci, spre surprinderea sa, fu anunţat:

— Azi ai primit, în sfîrşit, un aviz telefonic.

Vilsan sări bucuros şi-şi îmbrăţişă mama:

— In sfîrşit!

Ca niciodată mîncă cu atîta poftă ciorba, încît plescăiturile sale îi atraseră blîndele mustrări ale mamei.

Telefonă apoi unui prieten ca să contramandeze o întîlnire şi, aşezîndu-se la masa de scris, începu să lucreze cu atîta chef şi spor, fluierînd ca un băieţaş zglobiu în zilele de vacanţă şcolară, încît bătrîna nu se mai sătura să-l contemple — pe furiş, bineînţeles.

In cele din urmă sosi şi ora mult aşteptată. La primele acorduri de harfă care constituiau semnalul de apel al telefonului-televizor, Vilsan sări din fotoliu, dar pe ecranul telefonului apăru figura unui bărbat, necunoscut lui.

— Mă iertaţi că vă deranjez, spuse el. Sînt inginerul agronom Igor Savciov din Verhoiansk. Am o scrisoare pentru dv. Iat-o! o arătă el în aşa fel ca Vilsan să poată citi.

„Dragul meu Juan,

Iţi scriu în grabă aceste rînduri. Tata m-a chemat urgent la Paris şi de aceea n-am mai avut răgazul să-ţi telefonez aşa cum te-am anunţat. Mi-e frică, dragă Juan, de o teribilă catastrofă ce ne ameninţă. Mi-e teamă de ce-o să se întîmple cu tata, cu mine, cu tine, cu noi toţi. Sînt doi ani de cînd trebuia să-ţi dau un răspuns. «Valul de frig» ce s-a abătut asupra omenirii m-a făcut să întîrzii atît. Innebunesc la gîndul că s-ar putea să nu ne mai vedem niciodată din cauza lui. Poate că aceasta e ultima mea scrisoare. Tata e neinduplecat. Nu-l mai recunosc.

Te sărut
Pepitta"

— Scrisoarea, continuă inginerul, mi-a fost încredinţată de signorina ca să v-o transmit personal. Cum eu mai întîrzii pe aici cîteva săptămîni...

— Vă mulţumesc! răspunse Vilsan emoţionat.

— Mă iertaţi dacă îmi permit să vă întreb, cunoaşteţi de mult pe signorina Pepitta? întrebă cu un ton dulceag inginerul.

Vilsan relată de cînd şi în ce împrejurări o cunoscuse pe frumoasa argentiniană.

— E scrisul signorinei Pepitta, de aceasta sînteţi sigur? îi mai arătă Igor o dată scrisoarea.

— Nici vorbă! îl recunosc dintr-o mie. Dar fiţi bun, vă rog, şi spuneţi-mi şi mie unde v-aţi întîlnit cu signorina! ceru Vilsan.

— In ziua de 16 noiembrie, pe cind traversam Atlanticul cu avoracheta „Meteor". Eu am coborit la Rio de Janeiro.

— Cum? Avoracheta „Meteor"? ridică Vilsan dintr-o dată glasul.

Dar interlocutorul său era foarte grăbit; își ceru scuze și întrerupse convorbirea spunind că va reveni în altă zi.

Vîlsan căzu zdrobit pe fotoliu. Apoi se ridică încet și porni spre ușă. Maică-sa il văzu palid in prag și strigă alarmată:

— Ce ai, băiete, ție rău? Să chem doctorul? Ce s-a intimplat?

Vilsan o privi drept in ochi. Pe chipul său se zugrăvea o mare tristețe.

— Am primit o veste ingrozitoare...

Și-și îmbrățișă mama cu ochii lăcrimind.

— Pepitta... cred că... in sfîrșit... Să mai am vreo speranță?... Știi catastrofa „Meteorului" de acum o săptămină...

Oftă și adăugă:

— Pepitta călătorea cu acest „Meteor"!

* * *

Isabela Bujor se ținea tare. „E un caracter puternic de femeie" — gindea bărbatul din fața ei. De fapt nici Isabela Bujor nu știa cită vreme va reuși să-și stăpinească nodul din git și usturimea din ochi; lacrimile o asaltau, o greutate imensă o apăsa pe piept și o durere acută ii zvicnea in timple. Ascultase atentă cuvintele șefului teleredacției din București. Era simbătă 20 noiembrie și chiar atunci se întorsese acasă cu copiii de mină, furioasă că Andrei nu venise la ora 10,30 la intilnire in fața statuii lui Matei Corvin, așa cum ii promisese el insuși că va face intr-o scrisoare prin care-i vestise laconic, după obicei, că e obligat iar să plece in interes de serviciu, la marginea pămintului. Tocmai pregătea cuvinte de amar reproș pe care să i le spună soțului la prima ocazie, cînd acest bărbat politicos și rece i-a ieșit în intimpinare, s-a recomandat, i-a mingîiat copiii și apoi i-a spus că vrea să-i comunice ceva „personal și confidențial".

L-a poftit in casă, și el i-a spus cu menajamente, desigur, dar destul de transparent că „Andrei Bujor este deocamdată dispărut împreună cu ceilalți pasageri de pe avoracheta «Meteor»".

— Se fac cercetări febrile. Avioanele citorva companii aeriene din mai multe țări patrulează pe deasupra oceanului spre a-i descoperi. S-a instituit un premiu de mare valoare pentru cine va da un indiciu care să ducă la aflarea dispăruților și unul de și mai mare valoare pentru cine-i va afla. Sint peste o sută de oameni care trebuie salvați. Este una dintre cele mai misterioase catastrofe aeriene din ultimii 25 de ani, declară șeful teleredacției căutind să arate soției lui Andrei Bujor că se fac sforțări intense pentru aflarea telereporterului și a tovarășilor săi de drum.

Apoi, pentru a-și arăta optimismul in această direcție:

— Cind s-o întoarce Bujor, ce mai reportaj senzațional o să trîntească! Așa-i citeodată: pleci pentru una și te intorci cu alta... Și în 1966, cind cu podul peste Niagara, tot așa am pățit-o și eu...

Omul se opri. Femeia din fața sa nu se mai putea stăpini și

plîngea acoperindu-şi fața cu amîndouă mîinile. Iată situația pe care de la început bănuia că n-o s-o poată evita. Era un moment delicat. Orice i-ar mai fi spus n-ar fi fost decît încurajări de circumstanță. Nu credea nici el o iotă din ceea ce îndrugase. Cel puțin să dovedească respect pentru durerea acestei soții și să nu mai trăncănească verzi și uscate. Dar această atitudine era cea mai penibilă. Cum să stai nesimțitor la plînsul unei femei? Dar ce putea face? S-o mîngîie pe frunte ca pe un copil?

Isabela se ridică, ceru scuze și dispăru pentru cîteva minute din odaie. Cînd se întoarse, numai ochii ei păstrau urmele groaznicei încordări sufletești prin care trecea.

— Vă rog să mă iertați... E într-adevăr neplăcut...

Bărbatul se ridică de pe scaun:

— Îl admir pe Andrei Bujor că are o soție ca dv. I-o voi spune cu prima ocazie!

Apoi luîndu-şi rămas bun:

— Orice ştire, oricît de neînsemnată, despre soarta lui, veți fi prima care veți afla! Azi locul unui naufragiu sau al unei aterizări forțate nu se poate să nu fie grabnic reperat. Deocamdată nu s-a aflat încă nimic. Dacă avoracheta s-ar fi prăbuşit, i-am fi găsit resturile. Cît timp nu găsim nimic, înseamnă că pasagerii ei trăiesc. Am socotit că e de datoria noastră să vă spunem adevărul şi să vă punem la curent cu situația. Dar, aşa cum v-am spus, toate speranțele şi şansele sînt încă de partea noastră. La revedere şi mult noroc, doamnă!

CAPITOLUL VII

Un ospăț de pomină şi o salvare cam de acelaşi fel

Grupul celor douăzeci de oameni de pe „Meteor" care nu acceptaseră să se supună condițiilor guvernatorului din „Oaza pustiului de gheață" se găseau într-o situație destul de dificilă.

În primul rînd dăduseră ocol oazei. Îl terminară în două zile. Socotiră că perimetrul ei nu era mai mare de 50 km. De jur împrejur, din nefericire, se întindea pustiul de gheață. În răstimpul acestor două zile, nimeni nu-i atacă. Întîlniră cîteva dintre animalele cărora le dăduseră libertatea cu puțin înainte — printre ele zăriră şi elanul care de departe fugi din raza privirilor —, dar încolo nu observară nimic deosebit; nici piei roşii, nici alte neamuri de oameni nu le ieşiră în cale. Cînd reveniră la avorachetă, aceasta se afla intactă în poiană.

Scoaseră ultimele lucruri de care crezură că o să aibă nevoie — îmbrăcăminte cît mai călduroasă şi cîteva resturi alimentare: praf de ouă, o lădiță cu marmeladă aproape pietrificată, nişte pastile de spirt pentru combustiune — şi, după ce încărcară toate aceste „prețioase" provizii în rucsacuri, porniră spre bariera de gheață.

— Şi totuşi, mărturisi excomandantul, parcă nu-mi vine să-mi părăsesc „Meteorul"!

— Dar nu-l părăsiți deloc! replică unul dintre mecanici. Por-

nim doar în căutarea de ajutoare ca să-l salvăm pe el şi pe pasagerii săi.

— Poate că ar fi fost bine să vorbesc personal cu „guvernatorul“ acela! stărui fostul comandant.

— De prisos! îl încredinţă don Rodrig. E limpede cu ce fel de om avem de-a face. A atacat ceata secundului şi a luat prizonieri — fiindcă eu sînt convins că „indienii“ acela sînt oamenii lui. A răpit pe profesorul Saratoga, căci oamenii lui au făcut asta, nu un biet tigru, de care profesorul, vînător iscusit, s-ar fi putut apăra cu succes, şi tot aceiaşi oameni au răpit şi pe frumoasa fiică a profesorului!

— Şi eu tot aşa cred! încuviinţă canadianul Martin Stevenson. Dacă nu ne-a atacat pînă acum şi pe noi e din cauză că sîntem cam mulţi la număr şi speră că foamea şi lipsurile de tot felul or să ne silească curînd să ne predăm. Dar se înşală dumnealor! arătă el cu pumnul, ameninţînd un duşman invizibil din desiş.

— Eu cred că aici trebuie să fie un fel de „colonie clandestină“, îşi dădu părerea negrul Louis Osterwald. De aceea numai aici ni s-a putut face o propunere de muncă forţată în mine, de prizonierat voluntar şi aşa mai departe. Mă uimeşte că un asemenea vestigiu a mai putut dăinui undeva pe glob în timpul nostru. Este într-adevăr un caz senzaţional.

— Oricum, afacerea le merge bine de vreme ce au nevoie de braţe de muncă şi vor să profite de orice ocazie spre a le achiziţiona! conchise Chandra Rajipur, negustorul de ceai.

— Nici unul dintre cei plecaţi alaltăieri nu s-a mai întors, observă profesoara de geografie Madeleine Marquand. Probabil că se împacă cu noua situaţie.

— Sau nu mai pot da înapoi. Am impresia că colonelul Machiavel are deviza din „Infernul“ lui Dante: „Lăsaţi orice speranţă, voi care intraţi!...“.

— Cred că datoria noastră e limpede, spuse hotărît don Rodrig, trebuie să ne reîntoarcem cu ajutoare ca să ne salvăm tovarăşii şi „Meteorul“.

— Ceea ce nu-mi pot explica este cum de nu ne-au găsit cei trimişi în căutarea noastră? Din clipa cînd n-am aterizat la ora fixată pe aeroport, o armată întreagă de avioane şi radaruri cred că a pornit să ne caute! îşi exprimă nedumerirea unul dintre mecanici.

— Şi, în definitiv, încotro ne avîntăm? întrebă Martin Stevenson.

Don Rodrig îl privi cu un aer superior:

— Facem o mică excursie, amice! Drept peste pustiul de gheaţă.

— Cît de mică, dacă nu vă supăraţi? surîse Chandra Rajipur.

Profesoara de geografie interveni:

— Cred că ar fi bine să punem lucrurile la punct. Nu e vorba de nici o excursie „mică“ sau „mare“. Personal n-am habar unde ne aflăm. Nu ştiu ce întindere are pustiul de gheaţă.

— Judecînd după palavrele lui Machiavel-Labă de puma, pare să fim la Pol şi de jur împrejur mii de kilometri numai de zăpadă şi gheaţă! bombăni Louis Osterwald.

Madeleine Marquand spuse simplu, dar răspicat:

— Dacă am avea de străbătut o sută-două de kilometri de zăpadă și gheață, mai merge, dar mai mult nu cred c-am putea suporta neechipați și nealimentați, fără provizii și fără...

— Ba vă înșelați! Dorința noastră de succes..., începu don Rodrig, dar profesoara i-o tăie repede:

— Vorbe!... In fața frigului de —40⁰, a viscolului și a foametei, dorința de succes nesprijinită de condiții corespunzătoare rămîne un ideal irealizabil. Singura noastră speranță este să nu fie prea lat acest pustiu de gheață. Propun să pornim să-l străbatem și dacă peste trei zile nu ieșim la liman ne vom întoarce aici, la „Meteor". In felul acesta nu ne vom expune prea mult nici frigului, nici foamei.

— Atunci, înainte, marș! strigă canadianul Martin și o porni fluierind.

Prima zi au mers cu spor. Vreo 32 km peste o nesfîrșită cîmpie de zăpadă înghețată. Din loc în loc, grămezi mari de stînci, rocă golașă, silex sau granit, pe care pe ici-colo creștea un mușchi firav în părțile unde nu sufla vîntul și zăpada.

In ziua a doua, către ora prînzului, se porni viscolul, astfel că se opriră și rămaseră pe loc într-un iglu [1] pînă a doua zi. Băură un ceai cu marmeladă și se culcară destul de indispuși.

In ziua a treia zăriră de departe niște pete roșii și cînd se apropiară avură surpriza să constate că erau un fel de bălțoace în care creșteau niște ierburi de culoare roșiatică. Ceea ce era de-a dreptul uluitor era că apa nu înghețase.

— Probabil că este alimentată subteran de o pînză de apă caldă! explică Madeleine Marquand.

Toată ziua înaintară printre asemenea lacuri, care, din păcate, nu conțineau decît alge roșiatice și nicidecum animale care să se poată vîna și mînca.

Foamea începu să-și arate colții:

— Cred că ne-am putea întoarce! își dădu părerea unul dintre mecanici.

— Ba, dimpotrivă, dac-am ajuns pînă aici ar fi o prostie să ne întoarcem. Poate că mai avem puțin și dăm de liman! se împotriviră canadienii.

Cum cea mai mare parte era pentru continuarea marșului, ceilalți se supuseră, deși cu cîrteli.

In ziua a patra intrară într-o regiune deluroasă. Anevoios urcau și coborau pantele terenului acestuia destul de accidentat.

Seara își făcură coliba mai devreme decît de obicei, obosiți frînți. Cînd se sculară a doua zi, șase persoane dispăruseră...

— S-au reintors „la bază"! făcu negrul haz de necaz.

— Mai bine, aprobă Madeleine Marquand. De ce să-i fi avut pe conștiință?

Și grupul se puse iar în mișcare. Marmelada se terminase. Pastilele de combustibil erau pe sfîrșite. Praful de ouă, avuseseră ghinionul să se spargă punga și să se verse pe jumătate. Nici o vietate cît de mică nu intrase în raza armelor lor.

In ziua a șasea se iscă iar o furtună, și temperatura coborî dintr-o dată la —40⁰. Un timp după ce se culcară Andrei Bujor

[1] Colibă de zăpadă.

și comandantul se treziră și-și dădură seama de pericol; începură să zguduie pe cei adormiți și să-i scoale. Trei dintre ei nu se mai treziră niciodată. Trompetistul Louis Osterwald fu printre ei: înghețase sub crusta de zăpadă ce-i acoperea veșmintele mult prea subțiri.

Viforul încetase, dar cerul rămăsese mohorît. Săpară cu miinile o groapă în zăpadă și puseră cele trei cadavre înăuntru. În clipa cînd le acoperiră, cerul se aprinse ca o imensă draperie de foc. Se priviră uimiți și se înțeleseseră din priviri: era o auroră polară, nu mai încăpea nici o îndoială. Deci se găseau la Pol. Abia acum se convinseseră de situația îngrozitoare în care se aflau.

— Vedeți, acum se explică de ce nu se întunecă aici noaptea și de ce-i lumină aproape în tot timpul celor 24 de ore! murmură Madeleine ca pentru sine, deși de mult bănuia aceasta.

— Norocul m-a părăsit de astă dată! se întinse unul din mecanici pe zăpadă. Nu mai vreau să mă mișc de aici. Încotro să merg?

— Ne vom întoarce în oază! îl zgîlțîi don Rodrig. Scoală-te; dacă adormi, ești pierdut!

— Toți sîntem pierduți. Nu vă rog decît să mă lăsați să dorm. Mi-e atît de somn!

— Scoală-te, hai! urlă don Rodrig și începu să imboldească pe cei din jur.

Și chiar atunci grupul se puse în mișcare. Mici puncte negre, unsprezece infime punctișoare, care se tîrau cu greu prin imensul deșert de zăpadă, biete epave aproape degerate, sfîrșite de foame și de puteri.

În față mergea don Rodrig. Convoiul îl încheia Andrei Bujor. La un moment dat, Madeleine căzu.

— Mergeți înainte, gemu ea, pe mine lăsați-mă!

— Moartea să mă ia dacă te-oi lăsa aici! se înfurie don Rodrig și, descheindu-și haina, scoase o sticluță de rom.

— O *păstrez de mult. Acum a sosit momentul.* Trage o dușcă! O să te pună iar pe picioare!

Într-adevăr, profesoara se ridică iar, dar pașii ei tot împleticiți erau. Chandra Rajipur și Martin Stevenson o luară fiecare de braț.

— Cred că n-o să mai vedem oaza! spuse iar la un popas mecanicul.

— Ești un dobitoc! îl apostrofă don Rodrig. Ai s-o vezi și n-ai decît să mori cînd oi fi pe pragul „Meteorului", dar acum, hai la drum!

Don Rodrig o și porni înainte. Dar nu observă că nimeni nu-l urma. Oamenii nu se îndurau să plece mai departe. Îl urmăreau deocamdată numai cu privirea. Și mare le fu mirarea cînd îl văzură că ridică miinile în sus, țipă și dispare ca înghițit de... zăpadă.

Abia atunci Martin Stevenson sări și o porni pe urmele sale.

— Hei, don Rodrig! Alo! Don Rodrig! strigă canadianul, alergînd către locul unde dispăruse Duarez.

Dar fu rîndul celorlalți să rămînă înmărmuriți cînd îl văzură și pe Martin Stevenson pierind ca înghițit de zăpadă, în același loc unde dispăruse și don Rodrig.

Andrei Bujor se ridică încet. Ceilalți îl priveau speriați și întrebători în același timp.

— Dacă dispar şi eu să nu mai vină nimeni după mine! ceru el şi o porni călcînd cu băgare de seamă pe urmele lăsate in zăpadă.

Madeleine gemu cu voce deznădăjduită:

— Intoarce-te, nu pleca singur! şi întinse o mînă spre el, ridicîndu-se intr-o rînă, dar recăzu din nou pe zăpadă.

Vintul începu să sufle şi să spulbere omătul.

Curînd avea să se dezlănţuie o nouă furtună.

Andrei Bujor păşea încet, precaut. Aceasta şi din cauză că nu mai avea puteri. De cîteva ori pînă acum fusese gata să arunce aparatul de filmat, destul de greu, pe care îl căra in rucsacul din spinare şi care devenise de cîtva timp inutil, dar de fiecare dată amînase pentru mai tîrziu. Ar fi dat bucuros ultramodernul aparat in schimbul unei singure farfurii cu supă. Insă un astfel de schimb nu-i oferea nimeni.

Mai întoarse capul o dată şi prin neaua zburătuită văzu in urmă grupul tovarăşilor săi ridicîndu-se şi pornind pe urmele sale.

Apoi mai făcu un pas, cu privirea tot spre ei, şi deodată simţi cum se răstoarnă, cum alunecă cu iuţeală pe o suprafaţă inclinată şi cum se izbeşte de ceva dur şi păros care-i opreşte căderea. In jur, o obscuritate in care nu putea deocamdată distinge nimic. Se ridică în picioare ţinîndu-se de şold, unde se lovise în cădere, şi atunci auzi vocea baritonală — şi ca de obicei înfuriată — a lui don Rodrig:

— Era să-mi cazi in cap, amice, ce naiba!...

— Dar Martin Stevenson, ce-i cu el? intrebă Andrei Bujor.

— A leşinat. Uite-l colo! arătă negustorul de cafea spre o mogîldeaţă care zăcea pe jos.

Nu fu nevoie de prea multă vorbărie ca să priceapă că amîndoi alunecaseră într-o crăpătură a gheţii. Pentru ca cei de afară să nu păţească acelaşi lucru, îşi uniră puterile şi, ducînd palmele la gură, începură să strige către deschizătura mică cît un chepeng din plafon, prevenindu-i. Martin Stevenson îşi veni şi el în fire şi, pipăindu-şi cucuiul, bombăni:

— Ce trîntă, nu glumă!

— N-ai un chibrit? il întrebă Duarez.

Canadianul scoase o baterie electrică, o aprinse şi-i plimbă lumina peste tot; intr-adevăr se aflau intr-o crăpătură a gheţii. Cînd luminară şi peretele din fund, avură surpriza să constate că el era în intregime „tapisat“ cu un fel de cojoc imens şi lăţos. Intr-o parte, un colţ de fildeş ca de elefant ieşea din gheaţă:

— E un mamut! declară don Rodrig. Te pomeneşti că ne aflăm undeva in Siberia!

In deschizătura de sus apăru capul mecanicului:

— Alo! Ce-i cu voi? Unde sînteţi? strigă el.

După ce ii relatară ce s-a intimplat, acesta le aruncă o frînghie:

— Legaţi-vă şi o să vă tragem noi sus!

Canadianul începu între timp să sfărîme gheaţa, cu un cuţit, in jurul colţului de fildeş.

— Ai innebunit complet! il zeflemisi don Rodrig. Acum ţi-ai găsit să aduni comori?

Canadianul surise:

— Veţi vedea că am dat peste ceva mai valoros decît o co-

moară! Nu vrei să filmezi, prietene? se adresă el telereporterului. Un mamut intact prins în aceste gheţuri de cine ştie cîte mii de ani e un subiect senzaţional...

Andrei Bujor îşi potrivi aparatul să înregistreze la întuneric (datorită unui dispozitiv emiţător şi proiector de raze infraroşii) şi „luă cîteva zeci de metri".

— Scena cea mare o vei filma însă afară! îl asigură canadianul izbutind între timp să scoată în întregime colţii şi trompa mamutului de sub gheaţă.

Primul ieşi don Rodrig la lumină, urmat de Andrei Bujor. Martin Stevenson rămase la urmă trebăluind în jurul mamutului de parcă l-ar fi cuprins brusc o pasiune de biolog mult timp înăbuşită.

Îl strigară de cîteva ori pînă, în sfîrşit, se îndură să iasă.

Ca să-l scoată afară a fost un chin. Toţi trăgeau de frînghie şi abia-abia izbutiră să-l ridice.

Cînd apăru la suprafaţă, canadianul rîdea.

— Îţi convine să rîzi după ce cîntăreşti cît o balenă! bombăni don Rodrig.

Însă toţi holbară ochii cînd Stevenson le arătă o halcă enormă de carne păroasă din... trompa mamutului.

— Faceţi foc! chicoti el. Avem ce mînca. O friptură delicioasă.

— Eşti nebun! Vrei să mîncăm hoituri?

— Ba e cea mai bună carne congelată, roză şi apetisantă. Priviţi numai! desprinse el o bucată din halcă. Cum o dezgheţăm, cum începe să picure sîngele din ea. Sîntem salvaţi!

Mecanicul nu aşteptă de două ori îndemnul canadianului. Aprinse focul, şi în curînd carnea începu să sfîrîie, emanînd un miros ispititor de friptură.

Unul cîte unul, cei de faţă, neputînd rezista tentaţiei, începură să guste cîte o bucăţică, apoi să mănînce pe săturate din delicioasa friptură de mamut.

— Aşa, îşi linse Martin Stevenson la sfîrşit degetele, mîine facem o supă bună, iar poimîine... poimîine, desigur, vom pregăti un biftec. Ce ziceţi?

Într-adevăr, cu stomacul plin, toţi aveau chef de vorbă şi de glume. Madeleine Marquand se refăcuse şi ea şi începu să construiască tot felul de ipoteze despre mamutul găsit.

— Deci iată cum se confirmă o teorie de mult lansată că şi la Polul Sud n-a fost întotdeauna clima şi biosfera regiunilor polare de azi; că şi aici frigul şi îngheţul au invadat treptat continentul...

— Părerea mea este că noi tot în Groenlanda ne aflăm! o necăji canadianul.

— În acest anotimp, numai la Polul Sud este „zi veşnică" ca aici; la Polul Nord, acum, e „noapte veşnică". Pe de altă parte am urmărit într-unul dintre „amurguri" să văd steaua polară... Şi n-am văzut-o. Numai din emisfera australă nu se vede niciodată steaua polară, îşi apără profesoara ipoteza.

— Cine ştie cum a fost vizibilitatea...

Între timp vîntul se-nteţise. Viscolul începu să-şi arate colţii.

— Eu cred că ar fi bine să ne adăpostim în crăpătura de gheaţă! propuse canadianul. Ideea fu acceptată. Se transportară deci cu toţii acolo.

— Dar ştii că bună idee ai avut cu friptura ta! recunoscu don Rodrig între două căscături, înainte de a adormi. Apoi adăugă: Eşti

un geniu, canadianule! şi se cuibări mai adînc în părul mamutului. Mă culc în sfîrşit mulţumit după atîtea zile de cazně.

— Bieţii noştri tovarăşi de drum... Au pierit prea devreme. Ce n-aş da să-i avem şi pe ei cu noi! suspină Madeleine.

— Parcă pe noi cine ştie ce ne aşteaptă! şopti ca pentru sine indianul.

Afară viscolul se dezlănţuise în toată urgia sa.

*
* *

A doua zi fu vreme bună. Incărcară raniţele cu carne de mamut şi o porniră de dimineaţă la drum.

Mergeau cu spor, cînd, deodată, observară la orizont un punct negru ce creştea repede venind spre ei. În urma lui deosebiră curînd un vîrtej de zăpadă spulberată. Cînd puseră binoclul la ochi văzură că era o sanie cu motor.

— Iată salvatorii noştri! chiui don Rodrig.

— V-am spus eu că lumea ne caută! făcu vesel comandantul. Iată dovada!

Canadianul aruncă cît colo raniţa cu carne de mamut:

— Nu mai avem nevoie de conserve! o împinse el cu piciorul tăvălind-o prin zăpadă.

Erau două sănii cu elice. Sosiră în cîteva minute. Din ele coborîră cîţiva oameni cu haine îmblănite şi le făcură semn cu mîna:

— Deci tot spre oază v-aţi hotărît să vă întoarceţi! Înţelept lucru! le vorbi cel care mergea în faţă apropiindu-se de ei.

Cînd ajunse la cîţiva paşi, Martin Stevenson strigă:

— Dumneata eşti colonelul... Machiavel!

— Da, şi-mi pare bine că m-aţi recunoscut. „Guvernatorul", în marea şi neţărmurita sa generozitate, s-a milostivit de voi şi m-a trimis să vă salvez...

— Cum, ne permite să ne reîntoarcem în America? întrebă don Rodrig bucuros. Atunci tot este om de treabă!

Interlocutorul său rise ironic:

— Vă face un hatîr mai mare: vă permite să lucraţi în mină, chiar acum... Vă spun: viaţa dv. e în mîinile sale. Nu ştiu de ce vă cruţă. În alte împrejurări a fost neîndurător.

— Şi dacă nu vrem? făcu don Rodrig un pas înainte.

— Fiţi serioşi! se încruntă „colonelul". Poate nu vă daţi seama de situaţia în care vă aflaţi? Să v-o spun eu: vă aflaţi la Polul Sud — fără şagă, aţi avut doar prilejul s-o constataţi! Aţi făcut o încercare de... evadare şi cred că a doua n-o veţi mai risca, fiindcă şansele sînt nule. De aceea aţi şi pornit-o acum înapoi spre oază. Şi în definitiv nu ştiu de ce pierd vremea ca să vă conving să lucraţi în mină. Vă pot constrînge! Vă constrînge natura, la urma urmei. În pădure nu veţi găsi de mîncare. Mana cerească din biblie nu cade prin locurile acestea...

Canadianul şopti la urechea lui Bujor:

— De fapt, are dreptate Copită de... măgar ăsta...

— Iată o scrisoare semnată de celălalt grup de pasageri ai rachetei! le întinse Machiavel o hîrtie. În vreme ce dv. înduraţi mizerie şi vă pîndeşte moartea, cît de bine se simt ei!

— Dă-ne voie să ne sfătuim puţin, interveni comandantul.

— Cum doriţi! se îndreptă Machiavel cu suita spre sănii.

Apoi după doi paşi:

— La asta nu vreţi să vă uitaţi?! se întoarse el întinzîndu-le iar scrisoarea de adineauri.

— Nu, mulţumesc! refuză comandantul.

Grupul celor unsprezece călători se depărtă şi se adună ceva mai încolo, după un dîmb. Trebuia să ia o hotărîre. La început cei mai mulţi fură de părere să nu accepte propunerea, dar după un timp Madeleine reuşi să-i determine să primească, deoarece convingerea ei era că se aflau într-adevăr la Polul Sud, iar cu mijloacele ce le aveau n-ar fi putut niciodată înfrunta mii de kilometri de gheaţă şi zăpadă.

— Tot ne hotărîsem singuri să ne întoarcem la oază, încheie ea.

— După ce vom vedea cum merge treaba şi ne-om întări puţin, vom face o răscoală, vom pune mîna pe guvernator şi-l vom sili să ne redea libertatea...! plănui mecanicul.

Ideea aceasta fu acceptată în unanimitate.

*

* *

Întinderile nesfîrşite de gheaţă defilau cu peisajul lor sfîşietor de monoton de-a lungul ferestrelor saniei.

— N-am întîlnit nici un animal viu pe aici, în atîtea zile! Nu-mi închipuiam că o să fim atît de ghinionişti, mărturisi Andrei Bujor.

— E şi greu de întîlnit vreo vietate pe aici! clătină Machiavel capul. Doar sîntem foarte aproape de Polul Sud.

— Am mai auzit povestea asta şi tot nu o cred. Nu ştiu de ce vrei să ne induci în eroare! se amestecă în vorbă canadianul din spatele lor. Acum sîntem „prizonierii" dumitale. Poţi să ne spui adevărul.

— Pe cuvînt de onoare. Ne aflăm la 88° latitudine sudică!

— Şi cu oaza, cu ea ce-i? Ea-i pe linia tropicului? rise batjocoritor Martin Stevenson.

— Nu, şi ea este tot la 88°! îşi dădu Machiavel gluga pe ceafă şi-şi desfăcu gulerul. Mustaţa neagră şi tenul măsliniu îi dădeau un aer ciudat.

— Mă iertaţi, cred că sîntem la Polul Sud, dar în ceea ce priveşte oaza..., interveni Madeleine Marquand.

— În oaza noastră, „guvernatorul" a stabilit alte legi geografice!

— Întotdeauna am apreciat felul dv. de a glumi... serios... Acum însă aţi fost delicios! pufni în rîs profesoara, iar după ea, contaminaţi, toţi ceilalţi. Numai elevii mei, continuă ea în acelaşi ton de glumă, „stabilesc" alte legi decît cele din manualele de geografie, dar atunci le dau nota 1.

— Ah, sînteţi profesoară de geografie... Guvernatorul se va bucura cînd va afla. De mult avea nevoie de un geograf. Iată, doamnă, ca să nu vă mai frămîntaţi zadarnic. Sînteţi la Polul Sud, o repet, la 88° latitudine sudică. Mai mult nu vă pot spune, fiindcă dacă aţi cunoaşte secretul oazei ar trebui să muriţi. Guvernatorul e neînduplecat în privinţa asta. Vă avertizez.

De altfel, se întoarse el spre ei, descheindu-şi complet haina şi scoţîndu-şi mănuşile, nici acum nu-mi pot explica de ce s-a purtat

guvernatorul atît de blînd cu dv. De ce nu v-a lăsat să muriți în pustiul acesta de gheață ?

— Dv. nu sînteți oameni ? Nu aveți nici un pic de omenie ? Guvernatorul n-a făcut decît ceea ce era dator să facă. Nici nu trebuia să ne lase să ajungem în situația asta ! se revoltă Madeleine.

— În grupul celălalt am dat peste un preot. Preoții dv. tot așa vorbesc : să fii bun, să ajuți pe semenii tăi etc. etc. Dar eu, colonelul Machiavel, Gheară de pumă pe numele meu de patagonez, am constatat de mult că ceea ce spun preoții dv. și dv. înșivă e o minciună ; cine crede în ea este cel mai mare dobitoc. Omul alb se naște cu instincte criminale. El trebuie să piară ! Noi, ultimii locuitori ai Țării de Foc, ne-am refugiat aici ca să scăpăm de albi și de blestemățiile lor. Am jurat cu toții să ne răzbunăm strămoșii exterminați de albi, exterminînd și noi la rîndul nostru pe toți albii din lume...

Patagonezul vorbea cu un ton aspru. Vocea avea duritatea și patosul urii. Mustața mică, neagră parcă i se zbîrlise, și buzele dezveliseră în crisparea lor caninii, ca ai unui dulău ce-și arată colții. În uruiala motorului, vorbele sale aduceau chiar cu un fel de mîrîit.

— Parcă-mi pare rău că ne-am predat acestui paranoic[1] ! murmură Martin Stevenson.

— În curînd însă va veni ziua cea mare a judecății supreme ; atunci vom privi leșurile miliardelor de albi semănate pe întinderile pustii ale lumii, și neamul nostru va reintra iar în posesia pămînturilor de pe care a fost alungat.

— Și dacă vor mai rămîne cîțiva albi... de sămînță ? O să-i omori și pe aceia ? îl zeflemisi don Rodrig.

Patagonezul îl privi cu ochii aproape închiși de ură :

— Vor munci ca sclavi pentru gloria și mărirea străbunilor noștri din Țara de Foc !

Voi să mai adauge ceva, dar se opri :

— V-am spus destul. V-am spus poate prea mult. Dar mi-a fost necaz. Guvernatorul nostru a jurat împreună cu noi că n-o să cruțe niciodată viața vreunui alb și iată că acum și-a călcat jurămîntul.

Și întorcîndu-se brusc spre Andrei Bujor :

— Dumitale să-ți mulțumească dumnealor, făcu el un gest cu mîna roată, că de hatîrul dumitale mi-a dat ordin guvernatorul să plec în căutarea voastră și să vă salvez.

— Mare trecere au telereporterii, n-am ce zice ! îl complimentă pe șoptite canadianul pe Andrei Bujor.

— Sînteți sigur că pentru mine, pentru persoana mea s-a făcut această expediție de salvare ? Eu cred că guvernatorul mă confundă. Poate caută pe altcineva.

— Ba nu ! Știe el ce vrea ! De fapt nu guvernatorul se interesează de dumneata, oftă patagonezul vîrîndu-și iar mîinile în mănuși.

— Dar cine ? deveni Andrei curios.

— Hm ! Vrei să știi cine ? În definitiv cred că pot să-ți spun : o femeie !

Cei de față scoaseră murmure de exclamație.

— Ai căzut cu tronc la inima vreunei patagoneze ! îl bătu Madeleine pe umăr. Și nu ne-ai spus nimic. Ești un cavaler autentic !

---

[1] Demență ce se manifestă prin ambiții de grandoare nemăsurată.

— Cum o cheamă? Nu cunosc nici o femeie! Cred că glumeşti, colonele! se apără Bujor.

Dar ceilalţi clipeau şiret din ochi şi-i făceau semne de liniştire ca şi cînd ar fi înţeles că protestele sale sînt numai de formă.

— Cherchez toujours la femme! rosti sentenţios comandantul.

— La donna e mobile...! începu să fredoneze mecanicul.

Chandra Rajlpur, liniştit, murmură filozofînd ca pentru sine:

— Poate că de aici se trage ori tot ghinionul, ori tot norocul nostru.

Andrei Bujor încercă să mai obţină cîteva informaţii de la patagonez, dar acesta se încăpăţînă în muţenie şi nu mai scoase nici un cuvînt în tot restul drumului.

Cînd ajunseră la marginea oazei şi părăsiră săniile, Andrei încercă o ultimă şi unică manevră:

— Aş vrea să mulţumesc guvernatorului, încercă el cu gîndul ascuns de a se înfăţişa acelui misterios personaj încă nevăzut de nimeni şi mai ales dornic de a afla cine este femeia care... îl „protejează".

— Absolut imposibil! declară patagonezul categoric. Niciodată un alb nu va vedea „faţa" guvernatorului. „Marele creator al lumii" nu poate fi pîngărit de privirile „prizonierilor" săi. De altfel legea oazei pedepseşte cu moartea pe oricine ar încerca acest lucru.

CAPITOLUL VIII

În care agronomul Igor Savciov ne apare a fi complet neserios

În moderna bibliodiscofilmotecă din Rio de Janeiro dăm peste o cunoştinţă veche, peste Igor Savciov, agronomul siberian. Ce caută el aici? Studiază lăcustele pampasurilor? Cercetează publicaţiile agrotehnice ale statelor din America de Sud?

Are nişte fotografii în faţă şi le priveşte comparîndu-le unele cu altele. Ele înfăţişează chipuri de... femei bineînţeles. De fapt, dacă privim mai cu atenţie, observăm în toate pozele una şi aceeaşi femeie. O minunată spaniolă cu o coafură clasică susţinută de un pieptene. Apoi aceeaşi persoană cu un superb şal de mătase pe umeri. Şi în multe alte atitudini şi situaţii: într-o barcă pe lac, în balconul locuinţei udînd un ghiveci de flori, la braţul unui bărbat...

Aici privirea lui Igor se întunecă. El trînteşte fotografiile pe masă şi apucă inciudat colecţia microfilmată a ziarului „Pueblo" cufundîndu-se, vizibil indispus, în lectura unei informaţii prizărite într-un colţ de pagină:

„Aflăm că un inginer sosit din Buenos Aires a propus trustului «Refrigeration» — cel mai mare concern de frigorifere şi carne congelată din lume — o invenţie interesantă care ar putea revoluţiona tehnica industriei frigului".

Igor Savciov răsfoi cîteva pagini plictisit.

Apoi citi în alt număr al ziarului:

„Inginerul Alvarez y Sevilla a prezentat zilele acestea direcţiei trustului «Refrigeration» o invenţie extraordinară: «aparatul generator de temperaturi joase». Este o invenţie epocală. La înfăţişare, aparatul arată ca un stingător de incendiu de acum cîteva zeci de

ani. El funcţionează chiar după acelaşi sistem: adică prin răsturnare, numai că, în loc de a împrăştia spumă şi lichid, proiectează un snop de raze care îngheaţă orice obstacol organic pe o rază de 200 m. Aparatul realizează aceste temperaturi joase, transmiţînd la distanţă o energie considerabilă rezultată din descompunerea nucleară a uraniului.

Aparatul poate produce însă şi temperaturi înalte. Acţiunea sa accelerează sau încetineşte mişcarea electronilor materiei asupra căreia este îndreptată. Din accelerare rezultă temperaturi ridicate (corpul respectiv «se înfierbîntă»), iar din încetinire, temperaturi joase (corpul «se răceşte»). Pentru cine doreşte să cunoască îndeaproape acest aparat, există banda microfilmului nr. 167.184 C. pe care reporterul nostru, prezent la demonstraţia inginerului, a făcut-o la faţa locului."

Siberianul îşi însemnă numărul microfilmului şi-l ceru, formîndu-i cifrele pe claviatura unei maşini asemănătoare cu cea de calculat aflătoare pe masa sa. Peste cîteva clipe, pe maşina pe care claviase numărul, se lumină un mic ecran pe care scria: „sînteţi servit". [1]

Igor trase de o clapă, iar un burduf cum aveau pe vremuri aparatele fotografice se desplie, lungindu-se cu cîteva palme. În fundul acestui burduf era un ecran de televiziune. Siberianul îşi vîrî capul în burduf şi apăsă pe buton.

Pe ecran începură să se deruleze imagini:

Un elicopter aterizează în pampas alături de o cireadă de bivoli. Gauchosii călări cu pălăriile lor tradiţionale şi pături pe umeri îl înconjoară numaidecît, primitori şi expansivi.

Din elicopter coboară cîţiva oameni. Unul duce un geamantan. O persoană din grup spune gauchosilor că vor experimenta un aparat de curînd inventat şi că orice s-ar întîmpla să nu se neliniştească nimeni.

Apoi bărbatul cu geamantanul, probabil inventatorul, scoate la lumină un fel de stingător de incendiu şi-l arată celor de faţă. Cineva din comisie ciocăneşte pereţii aparatului şi întreabă dacă e greu.

Inventatorul îl informează: 5 kilograme.

Apoi inventatorul îl răstoarnă, îl duce la umeri şi ocheşte — de parcă ar avea o puşcă în mîini — un cîrd de ciori gălăgioase care zboară pe deasupra. Cîteva cad la pămînt. Gauchosii se reped pe caii lor şi le ridică din fugă aducîndu-le comisiei. Ciorile sînt moarte. Penele lor acoperite de brumă şi zăpadă stau ţepene: ciorile au îngheţat.

Apoi experimentatorul îndreaptă aparatul spre suprafaţa ierbii. Pe loc vîrful ei îngălbeneşte, păleşte, se răsuceşte şi se rupe, acoperindu-se de cristale fine, albe de gheaţă.

Un bivol răzleţit de cireadă paşte liniştit la o aruncătură de laso depărtare.

---

[1] În această bibliotecă, deservirea cititorilor se făcea pe baza unui detector electronic de titluri care găsea în cîteva secunde materialul cerut. În loc de catalog pe autori şi probleme sau în loc de fişe, aici existau bande de magnetofon pe care se imprimaseră titlurile materialelor, şi detectorul electronic le identifica pe baza unui sistem asemănător cuplajelor de la centralele telefonice automate.

Inventatorul îl ocheşte cu stingătorul lui.

Bivolul se cutremură, face cîţiva paşi împleticiţi, începe să ragă, cade în genunchi, apoi se prăbuşeşte de tot şi în sfîrşit cade ţeapăn pe o rin...

Experimentatorul ride înveselit. Gauchosii supăraţi vociferează.

Treptat — deşi destul de repede —, bivolul negru se acoperă de promoroacă. Pe grumajii lui încep să crească ţurţuri de gheaţă.

Inventatorul hohoteşte şi-l ţine mai departe în bătaia aparatului. Un gauchos vine supărat la inventator şi vrea să-i smulgă aparatul. Cei de faţă îl reţin.

In cele din urmă, bivolul e complet acoperit de promoroacă şi de ţurţuri de gheaţă, cu toate că în jur e cald, iarbă verde şi soare strălucitor.

Experimentatorul se decide în sfîrşit să nu mai ţină animalul sub proiecţia aparatului. Un gauchos ia un topor şi începe să taie hălci din bivol. Cineva din comisie scoate portofelul şi oferă gauchosilor o compensaţie bănească pentru paguba suferită, apoi grupul se urcă în elicopter şi-şi ia zborul, în vreme ce gauchosul cu toporul în mînă se opreşte din tăiat, se închină şi apoi ameninţă cu pumnul pe cel din elicopterul de sus.

După ce termină vizionarea microfilmului nr. 167.184 C., Igor dădu nemulţumit din cap şi reîncepu ocupaţia sa favorită: contemplarea fotografiilor frumoasei femei şi a însoţitorului ei. Rînd pe rînd le cercetă cu atenţie, le suci şi le răsuci pe toate feţele, ba chiar scoase din buzunar o lupă cu care examină îndeaproape trăsăturile bărbatului. Hotărît lucru, acest inginer din Extremul Nord fusese atins de lovitura de trăsnet a îndrăgostiţilor, căci numai astfel se poate explica de ce acorda atîta importanţă unui bărbat pentru că acesta se plimba la braţ cu femeia visurilor sale!...

De fapt trebuie să recunoaştem că această femeie l-a pasionat din prima clipă pe Igor Savciov. Ea nu era alta decît Pepitta, frumoasa argentineană pe care a cunoscut-o în avorachetă.

Desigur că aceeaşi pasiune l-a împins să telefoneze şi lui Vilsan: a dorit să-şi cunoască rivalul (închipuitul său rival!...). Altfel ce rost a avut intervenţia sa, mai ales că altfel Vilsan nici n-ar fi ştiut de dispariţia Pepittei! Este evident că urmărea să semene descurajare în sufletul logodnicului Pepittei spre a-şi asigura mai mulţi sorţi de izbîndă în cucerirea tinerei femei.

Pe de altă parte trebuia să fii de un optimism cum numai un îndrăgostit e capabil să fie spre a-ţi pregăti terenul viitoarei fericiri cu o fiinţă care, după toate datele, nu mai este printre cei vii. Dar speranţele amorezaţilor sînt proverbiale!...

Şi cînd te uiţi la acest Igor Savciov, solid, mătăhălos, blond, cu faţa lată, ţi-l imaginezi foarte uşor colindînd prin tundră încotoşmănat în blănuri, într-o sanie trasă de reni sau bînd ceai sub un pin, într-o margine de pădure îngheţată, pe unde lupii cu ochii sticlind verzui în depărtare dau tîrcoale într-o noapte întunecoasă şi geroasă, dar cine ar putea bănui că sub înfăţişarea aceasta se ascunde un suflet pasionat!...

Sau poate că inginerul trecea printr-una dintre acele crize sentimentale care lovesc uneori chiar şi pe aceşti severi şi cumpătaţi oameni din nord, crize în care nu-s de recunoscut sub raportul vieţii sufleteşti.

Iată-l cum oftează privind drept în ochii femeii din fotografie,

cum se încruntă şi pufneşte pe nas cînd se uită la necunoscutul ce o ţine de braţ, cum dă cu degetul un bobîrnac peste fotografie, înciudat, şi o aruncă pe birou, cum o reia şi o vîră în buzunar.

Pe urmă răsfoieşte iar ziarul...

A găsit în sfîrşit ceva ce-l interesează. Ah, e vechea poveste cu „maşina de produs frig". Să vedem ce mai scrie ziarul:

„Aflăm din surse sigure că, în urma experienţelor reuşite şi a demonstraţiilor concludente pe care le-a făcut cu aparatul generator de frig, inginerul Alvarez y Sevilla tratează cu marele trust exportator de carne congelată «Refrigeration» vînzarea brevetului acestei invenţii.

Inginerul ne-a declarat textual:

— Am propus consiliului de administraţie introducerea aparatului meu. Se ştie cît de complicate şi de scumpe sînt instalaţiile frigorifere de astăzi. Ele comportă tone de fierărie şi soluţii chimice şi absorb importante cantităţi de energie electrică, ceea ce le face să fie foarte costisitoare. Imensele abatoare din Chicago. modernele instalaţii de depozitare a cărnii congelate din Buenos Aires şi anexele lor consumă anual cam o cincime din bugetul lor pentru întreţinerea reţelei frigorifere pînă la consumarea cărnii congelate de către marele public.

În general s-a extins atît de mult metoda de conservare a alimentelor încît industria alimentară nici nu mai este de conceput fără acest auxiliar preţios care este frigul artificial. Dar trebuie să recunoaştem că actuala metodă de produs «frig industrial» este prea costisitoare. Avem nevoie de ceva cu mult mai rentabil.

Invenţia mea, maşina de produs frig «a.y.s.», va revoluţiona «industria frigului». Ea va face ca actualele instalaţii frigorifere pe care le folosesc marile trusturi să ajungă nişte simple fiare vechi, bune de aruncat la gunoi. Productivitatea muncii va creşte, iar preţul de cost va scădea uluitor. Am calculat că dacă în uriaşa hală de stocaj a cărnii congelate din Chicago se cheltuieşte azi pentru fiecare grad sub zero circa 1.000 de dolari pe oră, cu «a.y.s.»-ul meu se vor cheltui numai 10 dolari, sumă desigur derizorie...

Pe de altă parte, mister Randolf Gansboroug, preşedintele trustului «Refrigeration», ne-a făcut următoarea comunicare:

— Da, este adevărat. Consiliul de administraţie studiază propunerea inginerului Alvarez y Sevilla. S-au făcut probe pe teren. Aşteptăm rezultatele experţilor".

Igor Savciov îşi scoase carnetul şi-şi notă ceva. Apoi răsfoi mai departe. Deodată fu cuprins de nervozitate. Cu mîinile tremurînde, cotrobăi prin buzunare şi scoase fotografiile cercetate adineauri. Alese în grabă pe cea unde tînăra argentineană apărea la braţul unui străin şi, tremurînd de emoţie, o puse alături de o fotografie apărută în „Pueblo".

Păcat că nu i-aţi văzut expresia feţei cînd a descoperit, în sfîrşit, ceea ce probabil căuta: portretul publicat de ziar ca fiind al inginerului Alvarez y Sevilla, inventatorul „a.y.s."-ului semăna perfect cu omul din fotografie!...

Igor pocni din degete. Exuberanţa sa atrase privirile celor din jur. Într-adevăr era pradă unei mari surescitări. Ca să şi-o calmeze, începu iar să răsfoiască ziarul.

În nr. 189.049 citi iar:

„Preşedintele consiliului de administraţie al trustului «Refrigeration» ne-a făcut următoarea declaraţie în legătură cu invenţia «a.y.s.»-ului (maşina de produs frig).

— Raportul experţilor noştri conchide că «a.y.s.»-ul inginerului Alvarez y Sevilla este un aparat util. Consorţiul îi va cumpăra brevetul."

Igor Savciov îşi notă iar în carneţel. Apoi răsfoi multe pagini pînă cînd, în sfîrşit, dădu peste un anunţ cu privire la persoana ce-l interesa.

Iată ce conţinea nota:

„La redacţie s-a prezentat inginerul Alvarez y Sevilla, despre a cărei invenţie, maşina de produs frig, am scris acum un an relatînd că marele trust «Refrigeration» i-a cumpărat brevetul. Inginerul ne-a declarat următoarele:

— Am încheiat acum un an un contract cu consiliul de administraţie al lui «Refrigeration» prin care mi-am vîndut brevetul nr. 30.748 privind invenţia mea «a.y.s.» (maşina de produs frig). Nu am acceptat decît 25.000 de dolari avans, urmînd ca trustul să-mi plătească dividende din aplicarea şi exploatarea invenţiei mele, înlocuind vechile instalaţii frigorifere, uzate şi demodate, cu aparatura propusă de mine. A trecut un an de atunci, şi trustul nu-mi introduce aparatura în halele sale de stocaj. Mă voi adresa justiţiei".

Igor Savciov începu să se veselească. Se părea că este satisfăcut că lui Sevilla îi merg prost afacerile! Cu cîtă plăcere a citit el în alt număr al ziarului nota apărută sub titlul:

MULT ZGOMOT PENTRU NIMIC

S-a primit la redacţie următoarea scrisoare cu rugămintea de a fi publicată:

„Onoratului director al ziarului «Pueblo»

În ziarul dv. nr. 189.401 aţi publicat o declaraţie a inginerului Alvarez y Sevilla în legătură cu o invenţie a sa. Vă vom fi recunoscători dacă, în scopul lămuririi cititorilor, veţi publica şi declaraţia noastră. Este adevărat că anul trecut consiliul de administraţie a încheiat un contract pentru exploatarea brevetului nr. 30.748 (maşina de produs frig) a susnumitului inginer. De asemenea este adevărat că trustul s-a angajat să introducă aparatul «a.y.s.» al inventatorului în locul actualelor instalaţii frigorifere, dar — nota bene — numai dacă aceasta nu va prejudicia interesele acţionarilor noştri. Există această clauză în contract, şi consorţiul nostru trebuie s-o respecte. Or, în urma raportului nr. 0374 I.B. din martie 1975 făcut consiliului de administraţie de către o comisie specială, s-a constatat că introducerea aparaturii «a.y.s.» în industria frigului nu-i oportună. Trustul nostru a adus la cunoştinţă acest lucru inginerului Sevilla şi s-a obligat a-l despăgubi cu suma de 100.000 de dolari numai în cazul cînd consimte să abandoneze proiectele sale de comercializare a «a.y.s.»-ului şi să nu mai aducă nici o îmbunătăţire actualei aparaturi a maşinii de produs frig. Ţinem să subliniem că ne-am putea adresa şi noi justiţiei şi am avea cîştig de cauză, nemaifiind obligaţi la plata nici unei compensaţii, dar considerente de ordin umanitar care au călăuzit şi călăuzesc permanent consiliul

de administrație al acestui consorțiu ne-au îndemnat la compromisul echitabil ce il propunem într-o chestiune în care s-a făcut cam prea mult zgomot.

Al dv. sincer
Randolf Gansboroug
președintele consiliului de administrație
al trustului «Refrigeration»".

Peste citeva săptămini la rubrica juridică a ziarului „Pueblo" a apărut o mică dare de seamă:

„AFACEREA ALVAREZ Y SEVILLA

Curtea de casație a respins ieri ca nefondat recursul inginerului Alvarez y Sevilla îndreptat împotriva consorțiului «Refrigeration». Dosarul întregii afaceri a fost astfel definitiv clasat, cîștig de cauză obținînd trustul. Cheltuielile de judecată la care a fost obligat reclamantul în urma respingerii acțiunii sale au fost cu generozitate suportate de firma pe care acesta a încercat s-o șantajeze în interesul său".

Igor mai răsfoi cităva vreme ziarul, apoi întrebă vorbind într-un microfon:

— Vă rog, mai există vreo publicație care s-a ocupat de cazul Alvarez y Sevilla după data de 1 iulie 1976?

O voce ii răspunse:

— Un moment... Să consultăm detectorul electronic. Da, incă șapte publicații. Să vi le dăm?

— Desigur! În fișierele de documentație bibliografică pe benzi de magnetofon privind campaniile de presă asta-i tot ce există în legătură cu invenția lui Alvarez y Sevilla?

După citeva clipe, răspunsul veni prompt:

— Deocamdată, da. Să mai căutăm pe la clasoarele cu „efemeride" ale cotidienelor. Dacă vom găsi, vă vom înștiința.

Un teanc de ziare și reviste sosiră pe o bandă rulantă. Siberianul le luă și le răsfoi plictisit.

Un singur articol ii atrase atenția. Apăruse într-o revistă de format mic și cam sărăcuță. Purta un titlu sugestiv însă:

„GENEROZITATEA CUI?

Zilele trecute s-a dat sentința in procesul intentat de inginerul Alvarez marelui consorțiu «Refrigeration». Cine credeți c-a cîștigat? Cine poate avea dreptate? Un inventator sau un bancher? Dar poate că nu acesta e lucrul cel mai important, dar e concludent pentru cine știe cit de cit cum merg lucrurile la noi. Alt aspect vrem să-l relevăm: «generozitatea marelui capital».

Imaginați-vă: un pirlit de inventator vine cu un aparat care reduce prețul de cost de o sută de ori. În primul moment conducerea e uluită. Apoi se entuziasmează. Face un contract cu omul salvator și ii promite marea cu sarea. El e fericit. Apoi o comisie vine la consiliul de administrație și-l cheamă la ordine. «Vă dați seama ce faceți? Am investit o sumă uriașă acum șase luni in construirea noilor noastre instalații a căror montare e incă in curs. Instalațiile noastre sint evident inferioare deocamdată față de recenta invenție și dau o producție mică și scumpă. Dar am băgat bani in ele. Trebuie intii să ne scoatem capitalul investit și abia

după aceea le vom putea schimba. Altfel dividendele noastre se duc dracului...

În consecință, achiziționați pe o sumă minimă invenția inginerului Alvarez ca să nu se găsească cumva alt trust s-o fructifice, fiindcă atunci am avea un concurent primejdios, dar în nici un caz să nu i-o puneți în aplicare...»

Nu-i așa că în lumina aceasta «generozitatea» trustului «Refrigeration», care se oferă să despăgubească cu 100.000 de dolari un inventator încăpățînat și să plătească cheltuielile de judecată atunci cînd justiția noastră «oarbă» — într-adevăr oarbă — l-a condamnat la plata cheltuielilor de judecată apare ca un gest nespus de grăitor ?"

În alte publicații, diferite note, reportaje și comentarii întregeau epilogul „afacerii a.y.s".

„Intre geniu și nebunie există doar un mic prag despărțitor ce poate fi sărit cu multă ușurință — scria ziarul „Noticias". Inginerul Alvarez y Sevilla a avut incontestabil o idee genială cu mașina de produs frig, dar, din păcate, invenția sa este încă incomplet pusă la punct, iar, pe de altă parte, evenimentele din ultima vreme pun sub semn de îndoială facultățile mintale ale inventatorului, care se comportă într-un mod cel puțin... straniu pentru un om în toate mințile. Spre a dovedi lumii eficacitatea invenției sale, el s-a dus cu aparatul de produs frig în grădina publică «Il conchistadore» din centrul orașului și a «înghețat» toate fîntînile arteziene din grădină. În bazinul central unde creșteau celebrele flori de lotus a făcut un minunat teren de patinaj, spre marea bucurie a copiilor prezenți.

Pe de altă parte a declarat reporterilor sosiți la fața locului că, dacă ar vrea, ar putea să facă să înghețe și celebra cascadă a Niagarei, dar dorește mai întîi «să-i înghețe sîngele în vine» lui sir Randolf Gansboroug, președintele consiliului de administrație al trustului «Refrigeration».

De asemenea și-a permis să insulte justiția țării și să declare că tot aparatul nostru judecătoresc nu-i decît o jalnică marionetă care joacă după cum trage sforile marele capital".

În ziarul „Los cabaleros" nr. 1.087 din august 1976 se putea citi :

„UN SCANDALAGIU NEBUN

În urma repetatelor scandaluri și amenințări, a nenumăratelor insulte și jigniri pe care inginerul Alvarez y Sevilla le-a adus organelor conducătoare ale economiei noastre naționale, procurorul public a intentat un proces numitului inginer, acuzîndu-l de calomnierea și ultragierea personalităților noastre de răspundere din conducerea statului. În fața instanței, avocatul acuzatului a cerut circumstanțe atenuante invocînd... dezechilibrul mintal al clientului său. Acesta a protestat vehement. Există oare vreun nebun care să-și recunoască propria nebunie ? Dar experții medicali s-au pronunțat pozitiv în această privință, așa că acuzatul a fost achitat ca iresponsabil, iar trustul «Refrigeration» s-a obligat să suporte cheltuiala cu internarea fostului colaborator într-un ospiciu de alienați mintali, gest care a impresionat profund opinia publică, căci el arată cît de generoase sînt marile noastre consorții chiar cu aceia care caută să le exploateze într-un fel sau altul, făcînd caz de un contract pe care atunci cînd îl

semnează il socotesc mană cerească, iar după aceea încearcă să stoarcă un profit exagerat".

Nici acest ironic articol din revista de format mic și cam săracacioasă „Il toreadore" nu a scăpat neobservat lui Igor.

„NEBUNUL

Inginerul Alvarez y Sevilla a înnebunit!...

A inventat un aparat de produs frigul, a vîndut brevetul, a așteptat un an să i se comercializeze invenția, a acționat trustul achizitor in judecată, nevrind să primească recompensa oferită de trust *pentru* că s-a răzgindit să-i mai folosească invenția, a pierdut procesul pentru că «așa i-a fost scris», este la rîndu-i judecat pentru ultragierea unor reprezentanți de seamă ai vieții noastre publice și poate că și-ar fi ispășit cutezanțele la inchisoare dacă medicii nu l-ar fi declarat... nebun.

Cum să nu înnebunești cînd ai trecut prin atitea?

Credem însă că nebun a fost bietul Alvarez cu mult mai dinainte. Numai astfel se explică cum de a fost atit de naiv să creadă că un trust ca «Refrigeration» o să-și vindă instalațiile la fier vechi și o să introducă în schimb aparatură nouă pretutindeni? Marele consorțiu are o mulțime de furnizori care trăiesc «cum pot și ei» din dividendele fabricilor ce produc materialele necesare instalațiilor actuale ale trustului «Refrigeration». Pe acestea cine le va mai alimenta cu comenzi? Și pe urmă e o nebunie să-ți inchipui că poți emite noi acțiuni pe piață pentru a stringe un alt capital necesar noilor instalații, deoarece acest lucru ar atrage după sine scăderea cursului vechilor acțiuni...

Te-ai gindit la toate acestea, don Alvarez, cînd ai intentat proces firmei «Refrigeration»? La asta numai un om sănătos la cap se poate gindi. De altfel nici prin minte nu ți-a trecut — nu-i așa? — că judecătorii cărora te-ai infățișat la Curtea de casație or să aibă un cap limpede și or să-și dea seama că prosperitatea Americii au făcut-o marile trusturi și consorții, iar nu niște incorigibili visători ca tine!...

Du-te la ospiciu, Alvarez! Acolo generozitatea «protectorilor» tăi iți asigură un blid cu linte. Mănincă-l pină la fund. Ai plătit fiecare bob mult prea scump pentru ca să pierzi vreunul. Dacă in cămașa de forță o să-ți mai vină vreo idee, nu o breveta și nu incheia nici un contract. Spune-o mai bine unui nebun de-al tău. El ți-o va plăti cu o ceapă degerată și va pretinde că ți-a dat un milion de dolari. Nu-i judeca prea aspru: e nebun, dar e sincer. Ceilalți nu sint nebuni, dar în schimb... nu-s sinceri.

Te-ai lămurit? Nu prea cred, pentru că un nebun din momentul în care recunoaște că-i nebun inseamnă că s-a vindecat de nebunie, că nu mai e nebun...".

Articolul era semnat: Nicolo Alfieri.

Igor se sculă brusc de la masă.

O satisfacție greu de reținut se vedea pe fața sa.

Ieși val-vîrtej din bibliotecă și, luind un elicopter-taxi, se duse la redacția revistei în care apăruse ultimul articol semnat de Alfieri cerind să vorbească cu acesta.

Redacția revistei „Il toreadore" nu cuprindea decit o singură ca-

meră la etajul 27 al unui imens bloc de pe bulevardul central. Un singur om l-a intîmpinat pe Igor · secretarul de redacţie.

— Nicolo Alfieri, zîmbi el scoţîndu-şi ochelarii şi frecîndu-şi tîmplele şi fruntea cu un gest obosit, Nicolo Alfieri nu mai lucrează de mult la noi, signor. Cred că îl găsiţi în Antile, dacă aveţi absolută nevoie de el. A primit o moştenire grasă de la o mătuşă bătrînă, care, murind, i-a lăsat o imensă plantaţie de cacao în insula Curaçao...

— Păcat! suspină Igor tamponîndu-şi faţa cu batista, ostenit de grabă şi alergătură. Am citit ceva în revista dv. şi m-ar fi interesat unele amănunte.

— Ce amănunte, signor? îşi puse secretarul iar ochelarii pe nas. Poate vă pot servi eu!

Savciov ezită cîteva clipe, apoi se hotărî:

— Vedeţi, eu... sînt reprezentantul firmei „Holod"[1] din Verhoiansk...

Interlocutorul său începu să rîdă şi puse în mişcare un ventilator pe care-l îndreptă spre siberian:

— Trebuie să vă fie foarte cald, insuportabil de cald, signor, dacă veniţi de acolo...

— Într-adevăr, îşi trase Igor gulerul cu degetele, încercînd să-l mai lărgească, este cald, dar totuşi suportabil... Firma noastră se interesează de invenţia inginerului Alvarez y Sevilla, despre care Alfieri a scris un articol în revista dv.

— Ah, inginerul acela nebun!... Ştiu! Îmi amintesc. E o chestiune mai veche asta. Sînt vreo doi ani, îmi pare, de atunci... Era vorba de un aparat de produs frig...

— Exact! Voiam să ştiu unde-i inginerul acum şi dacă mă pot pune în legătură cu el. Credeam că Alfieri mă va putea pune pe urmele celui pe care-l caut.

— E o afacere serioasă, signor? întrebă secretarul oferind lui Savciov o havană. Dacă e o afacere „importantă", aş încerca să vă informez eu...

— În orice caz, firma „Holod" nu uită niciodată să-şi recompenseze colaboratorii.

— Cu ce se ocupă firma „Holod"? mai întrebă secretarul.

— Cu... v-am spus, cu... frigul.

Secretarul se răsturnă pe spătarul scaunului şi hohoti copios:

— Adică... vindeţi îngheţată la Polul Nord? Asta-i bună! ...Păi la Verhoiansk nu-i punctul cu temperatura cea mai scăzută de pe glob? Acolo n-aveţi cel mai... autentic „frig natural" din lume?... Sancta Madona, să mă fi trăsnit, dar n-aş fi putut să-mi imaginez aşa ceva! Şi vă merg bine afacerile, signor?

Secretarul rîdea în gura mare. Scăpase havana pe jos şi acum se aplecase s-o ridice. Dar Igor vorbi pe un ton serios, cît se poate de convins:

— Degeaba rîzi, signor. La noi frigul produce căldură...

Secretarul conteni hohotitul şi suflă un rotogol de fum din havană.

— Da, reluă Igor, frigul produce căldură. Nu vă pot dezvălui secrete de... fabricaţie, dar atît pot să vă spun: dacă închideţi un circuit electric cu două bare de metal diferit sudate între ele şi dacă lăsaţi să treacă un curent electric prin circuit, una dintre barele su-

[1] Cuvînt ce înseamnă pe ruseşte frig.

date se încălzeşte, alta se răceşte... Sint aproape 150 de ani de cînd Charles Peltier a descoperit acest fenomen. Ei bine, noi am reuşit, prin mijlocirea unor semiconductori, să facem să se încălzească bara caldă în aceeaşi proporţie în care o răcim pe cea rece. Cu alte cuvinte, cu cît bara rece este supusă unei temperaturi mai joase, cu atît cea caldă dă o temperatură mai înaltă. E de ajuns la noi, la Verhoiansk, ca într-o astfel de instalaţie bara rece să stea afară în aer liber, iar cea caldă în casă, pentru ca cea din casă să devină „calorifer", in vreme ce bara din exterior să suporte temperaturi de — 40° sau — 50°. Cu cît va fi mai frig afară, cu atît va fi mai cald în casă... Şi invers: în ţările calde, bara rece instalată în frigider dă temperaturi joase, cu atît mai joase, cu cît clima este mai caldă şi aerul mai fierbinte... Firma „Holod" tocmai aceasta face: utilizează frigul pentru a produce căldură. Dar temperaturile joase naturale din Extremul Nord nu ne mai sînt suficiente pentru că, înţelegeţi dv., ca să produci căldură mare este nevoie implicit şi de frig corespunzător... Invenţia lui Alvarez y Sevilla în acest scop ne interesează.

— Mă iertaţi, signor. A fost o mică indiscreţie gazetărească. Sigur, n-am nici un drept să mă interesez de afacerile firmei „Holod", dar, vedeţi, aşa sînt gazetarii dacă sînt gazetari: trebuie să iscodească şi să întrebe pretutindeni şi mereu. Acum, în schimb, să vă dau şi eu cîteva informaţii.

Igor îşi scoase carneţelul din buzunar pregătindu-se să noteze:

— După cîte ştiu, începu să-şi exploreze secretarul memoria, cazul Alvarez s-a terminat cam aşa: inginerul a stat cît a stat la ospiciu, dar nu prea mult, o lună-două, şi într-o zi a evadat. De unde ştiu acest lucru? Iată de unde! se sculă el şi porni spre un dulap, de unde scoase o colecţie de ziare. Scurt timp după evadare, toate ziarele au fost pline pe pagini întregi de un reportaj senzaţional: jefuirea Băncii Naţionale. În aceste reportaje se făcea evidentă legătura dintre evadarea inginerului Alvarez şi spargerea băncii. Citiţi şi pe urmă vom mai discuta, signor, apoi îi puse colecţia lui „Pueblo" în faţă.

„CEA MAI MARE LOVITURA A SECOLULUI: ATACUL BANDITESC DE LA BANCA NAŢIONALA

O lovitură în stil gangsteresc. Cine este autorul? Misterul «celor trei sloiuri de gheaţă».

În ziua de 13 decembrie, la ora 5 dimineaţa, rondul obişnuit a dat semnalul de alarmă. Într-o clipă, toate sirenele au început să urle, şi tot cartierul a apărut la ferestre.

Prima maşină a poliţiei, sosind în faţa porţii de intrare a băncii, a găsit rondul care dăduse alarma păzind intrarea. În gheretă din stînga, unde trebuia să se afle paznicul, poliţia dădu peste un om, dar acesta era... congelat. Un strat gros de doi centimetri de gheaţă îl poleia de sus pînă jos. Semăna cu un bloc de marmură în care un sculptor a început să fasoneze, rudimentar încă, statuia unui om. Bineînţeles că paznicul era mort. Îngheţase de frig. Calota de gheaţă îl omorîse. Buletinele noastre meteorologice, din care reproducem în facsimil unul, ne arată însă că în noaptea de 12 spre 13 decembrie cea mai scăzută temperatură înregistrată a fost de +21°.

Frigul care ucide

Pătrunzînd în interior, poliţia a găsit pe al doilea paznic transformat la fel într-o statuie de gheaţă. Al treilea paznic de la camera

de tezaur era în schimb neacoperit de gheață, dar rece ca un mort. Ușa blindată a camerei de tezaur larg deschisă dădea indicii asupra mobilului. Intr-adevăr, din camera de tezaur s-au furat circa 200.000.000 de dolari — sumă compusă în mică parte din bancnote, grosul fiind alcătuit din giuvaericale, lingouri de aur. Astfel hoțul sau hoții au și avantajul de a fi pus mina pe o pradă greu de identificat. Dacă ar fi furat pachete cu bani, monedă națională, cum seria acestor bancnote este de obicei notată, urmărirea acestor serii ar fi dus pînă la urmă la indicii care să-i demaște pe gangsteri. Dar diamantele, perlele, giuvaericalele, lingourile de aur și celelalte se pot plasa ușor, cu mici transformări, pe piața mondială.

Cine-i păgubașul?

Ceea ce a surprins organele anchetatoare a fost faptul că dintre toate boxele camerei de tezaur numai una a fost jefuită: boxa cu safeul concernului «Refrigeration». Caseta ei a fost golită pînă la o centimă. Toate celelalte au rămas neatinse.

(Urmare în numărul viitor)

ATENȚIUNE!

Cu jocul apărut în pagina a doua a acestui număr începe cea de-a doua etapă a concursului organizat de Clubul glumeților. Urmăriți cu regularitate problemele publicate atît în revista „Știință și tehnică" cît și în colecția de povestiri. Rezolvările vor fi trimise toate o dată la sfîrșitul celei de-a doua etape.

CLUBUL GLUMEȚILOR

Coperta-desen: ION DRUGA

PRONOSPORT
expres
Ţi-ai depus buletinul?
MIERCURI
Tragerea

Campionatul
MONDIAL
FOTBAL
NUMEROASE
PREMII
ÎN
BANI
1 AUTOMOBIL
6 MOTOCICLETE
3 CEASURI DE AUR
20 FRIGIDERE
6 ARAGAZURI
ETC. ETC.
GRATUIT
CONCURSURI
speciale
Prono Sport
GRATUIT
R.F. GERMANIA
MEXIC
PARAGUAY
ANGLIA
SCOŢIA
U.R.S.S.
BRAZILIA
SUEDIA
AUSTRIA
R.P. UNGARA
IUGOSLAVIA

PREDAȚI METALELE VECHI
1000Kgr.
300Lei
la
ICM
în Bucureşti
la depozitele din:
Str. Cuțitul de Argint nr. 14
și Șos. Gării
Obor nr. 18.
și la toate depozitele I.C.M. din ȚARĂ

2012

CLUB

COLECȚIA

Povestiri

ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
emilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU